
Hyvinvointisuunnitelma 2026-2035

SIVLTK 25.03.2026 § 30
168/00.01.02.01/2026

Kuntalain (410/2015) 1 §:n mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä säädetyn lain (612/2021) 6 §:n mukaan kunnalla on ensisijainen vastuu terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä siltä osin kuin tehtävä liittyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Saman pykälän mukaisesti kunnan on seurattava asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin. Lisäksi kunnan tulee seurata palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin.

Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä hyvinvointia tukevista toteutetuista toimenpiteistä raportoidaan valtuustolle vuosittain ja kerran valtuustokaudessa laaditaan laaja hyvinvointikertomus. Laaja hyvinvointikertomus vuosilta 2021-2024 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 19.5.2025 § 19. Lisäksi valtuustolle valmistellaan kerran valtuustokaudessa hyvinvointisuunnitelma. Se on poikkihallinnollinen asiakirja, joka pohjautuu hyvinvointikertomuksen tietoihin sekä asukkaiden, kaupungin eri toimialojen ja kaupungissa toimivien yhteistyökumppaneiden, kuten seurakuntien ja järjestöjen, näkemyksiin hyvinvoinnin edistämisestä. Suunnitelma tukee päätöksentekoa ja toiminnan suunnittelua määrittelemällä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet, tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit. Hyvinvointisuunnitelma asettuu kaupunkistrategian ja arjen työn väliin ja se tukee osaltaan kaupunkistrategian toimeenpanoa.

Hyvinvointityö perustuu poikkihallinnolliseen yhteistyöhön, jossa kunta, hyvinvointialue ja muut toimijat rakentavat yhdessä edellytyksiä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Suunnitelma ei kuvaa yksittäisen toimijan toimintaa, vaan yhteistä tekemistä.

Hyvinvointisuunnitelma sisältää lastensuojelulain (417/2007) 12 §:n mukaisen lasten ja nuorten suunnitelman sekä ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista säädetyn lain (876/2022) 5 §:n edellyttämän suunnitelman. Lisäksi se sisältää turvallisuussuunnitelman ja ensimmäistä kertaa laaditun kaupunkitasoisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman.

Suunnitelman valmistelussa on hyödynnetty saatavilla olevaa indikaattoritietoa, paikallisia ja alueellisia kyselyjä, kaupungin muita hyvinvointisuunnitelmaan liittyviä suunnitelmia ja ohjelmia sekä Pirkanmaan alueellista hyvinvointisuunnitelmaa ja sen alasuunnitelmia. Valmisteluun on osallistettu kuntalaisia, vaikuttamistoimielimiä, kaupungin eri toimialoja sekä

yhteistyökumppaneita. Valmistelusta ovat vastanneet tehtävään nimetyt hyvinvointiryhmät ja suunnitelman koontityöstä on vastannut hyvinvointikoordinaattori.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on luonteeltaan pitkäjänteistä työtä, joka edellyttää suunnitelmallisuutta ja ennakoivaa otetta. Tästä syystä hyvinvointisuunnitelman painopisteet on laadittu kahdelle valtuustokaudelle, ja niitä voidaan tarkentaa seuraavan valtuustokauden alkaessa, kun laajaa hyvinvointikertomusta laaditaan vuosilta 2025-2029. Hyvinvointisuunnitelman aikajänne on linjassa strategiakauden kanssa.

Edellinen hyvinvointisuunnitelma (2021-2024) laadittiin aikana, jolloin sosiaali- ja terveystyöt olivat vielä kunnan toimintaa. Nyt suunnitelman sisältöä on kohdennettu vastaamaan kunnan nykyisiä lakisääteisiä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäviä.

Hyvinvointisuunnitelma on tiivistetty PowerPoint-muotoon joka kokoaa yhteen konkreettisia arjen toimenpiteitä. Suunnitelmaa täydentää erillinen perusteluosa, joka sisältää valintojen taustat ja perustelut.

Hyvinvointisuunnitelmaa on myös uudistettu siten, että painopiste on siirtynyt ikäryhmäkohtaisesta tarkastelusta yhteiseen tekemiseen. Yhteinen tekeminen on Sastamalan tapa toimia ja hyvinvoinnin edistäminen on osa koko kaupungin yhteistä työtä. Suunnitelman rakennetta on kevennetty siirtämällä mittaristo hyvinvointikertomukseen. Uutena keskeisenä painopisteenä on nostettu hyvinvointia tukeva elinympäristö, jota edistetään poikkihallinnollisesti.

Hyvinvointisuunnitelman painopisteet aikuisväestön osalta ovat osallisuus, liikkuminen, turvallisuus, elinympäristö ja kulttuuri. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman painopisteet ovat osallisuus, lapsi ja nuori voi hyvin varhaiskasvatuksessa, koulussa ja oppilaitoksessa sekä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus hyvään arkeen.

Yhteistyössä työllisyyspalveluiden kanssa nuorille on laadittu oma suunnitelma monialaisen tuen tarpeen kartoittamiseksi (Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä, 381/2023, 16 §). Sen painopisteet ovat: jokaisella nuorella on polku eteenpäin ja jokaisella nuorella on mahdollisuus hyvään arkeen. Työllisyyslautakunta on käsitellyt suunnitelman 16.3.2026 § 14.

Hyvinvointisuunnitelman poikkileikkaavina pääteemoina ovat tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sekä mielen hyvinvointi, joiden avulla edistetään kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kavennetaan hyvinvointieroja. Kotoutuminen ja työllisyys on niin ikään tunnistettu hyvinvointityön tärkeiksi kannatteleviksi teemoiksi.

Toimivallan peruste

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021)
Hallintosääntö 24 ja 31 §

Valmistelija hyvinvointikoordinaattori Mervi Saari

Esittelijä Sivistysjohtaja

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta hyväksyy osaltaan hyvinvointisuunnitelman vuosille 2026-2035 ja lähettää sen edelleen hyväksyttäväksi kaupunginhallitukseen ja kaupunginvaltuustoon.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkittiin, että hyvinvointikoordinaattori Mervi Saari, valtuustoryhmien puheenjohtajat Timo Haapanen ja Kaisa Ylimäki sekä valtuustoryhmien varapuheenjohtajat Mikko Rauva, Seppo Aarinen ja Riitta Ylikomi poistuivat asian esittelyn jälkeen klo 16.52.

Lisätietoja Hyvinvointikoordinaattori Mervi Saari, puh. 040 184 8378